

Posudek oponenta:

Diplomová práce Petry Bernardové **Čištění odpadních vod pomocí nanovláknenných membrán** se zabývá velmi aktuální problematikou hospodaření se stále vzácnější strategickou surovinou – vodou.

V teoretické části se autorka postupným způsobem s logickou návazností dostává k jádru řešené problematiky. Definiuje odpadní vody a přehledně člení způsoby jejich čištění. Následně se zaměřuje na membránové procesy, uvádí jednotlivé stupně membránových procesů od mikrofiltrace po reverzní osmózu, popisuje principy tlakových membránových procesů, obecně charakterizuje samotné membrány a membránové moduly.

Po obecném vstupu do řešené problematiky se teoretická část více zaměřuje na vlastní téma práce. Jsou to jednak nanovláknna – klíčový prvek hodnocených membrán, jejich příprava, dále pak membránové bioreaktory a obsahově nejrozsáhlejší část zaujímá rešerše využití nanovláknitých membrán pro čištění odpadních vod. Tato rešerše je kvalitní a zahrnuje nejnovější významné práce ve sledované oblasti. Celkově lze ocenit, že jde o logicky správné zaměření teoretické části práce. Velice pozitivně hodnotím, že autorka v teoretické části poukázala na klíčové problematiky tvorby biofilmu při filtraci odpadních vod a antifoulingové modifikace filtrů, zajišťující zvýšení průtoku (s. 44) filtrovaného media.

Po formální stránce práce obsahuje řadu stylistických nejasností a terminologických nepřesností, vytýkám ale jen některé z nich. Pro anglické označení nanovláknitých membrán (s. 6) se spíše používá termín nanostructured membrane nebo membrane based on nanofibres. Špatně je použito označení - (roztoků) - v popisu obr. 3. K použití nevhodných pojmů dochází i špatným překladem z angličtiny – průřez proudu, zvláknovací trychtýř (obr. 8). Místo označení nastavené uspořádání nanovláken (s. 27) je vhodnější použít termín v jednom směru orientovaná nanovláknna. V používaných zkratkách polymerů je rovněž řada nezvyklostí, rozhodně za chybu lze označit značení polysulfonu zkratkou PS (s. 36 a obr. 15), která je v tabulce 1 rezervována pro polystyren, nemluvě o označení polysulfonu další zkratkou PSF (s. 45). Zbytečná chyba nepozorností je i používání dvou zkratek pro dimethylformamid (s. 36 a 12) a neúplný výčet seznamu zkratek jako např. E (s. 18), nMBR, cMBR, CN (s. 38), TFC (s. 39), AgNPs, AgPNs, CAB (s. 44) a další. Když je již použito zkratkové značení konkrétního termínu, tak není dobré v následující větě opět vypisování celého pojmu, např. UCN (s. 30). Místo výrazu hustota vrstvy (s. 31) je vhodnější používat označení plošná hmotnost. Pro lepší představu o testovaných materiálech by bylo pro čtenáře vhodné, aby materiál Pragopor 6 byl obdobně charakterizován jako materiál Spurtex (tabulka 2). Místo slov - po 1 h separace vody - by stačilo použít slovní spojení po jedné hodině průtoku (s. 33). Membrány A, B a C z odkazu 16 nejsou vhodné pro srovnávání s mikrofiltračními nanostrukturovanými membránami, které mají velikost pórů v desetinách μm . Při prezentování hodnot průtoků membrány (odkaz 20) je nezbytné vždy uvádět i při jakém tlaku byly naměřeny.

V teoretické kapitole o nanovláknnech se vyskytuje řada termínových nepřesností, která je ale daná citací chybných dat z literatury. Např. protože průměr lidského vlasu je kolem

100 000 nm tak nanovláknem je přibližně jen 1000 krát tenčí než lidský vlas (s. 24). Za chybu lze považovat i označení elektrospinningu za rychlou a nízkonákladovou techniku (s. 25).

Experimentální část se zabývá studiem odstraňování nerozpuštěných látek z odpadních vod. Srovnává dvě nanovláknité polymerní membrány z výzkumného programu se dvěma komerčními polymerními mikrofiltračními membránami renomovaných světových firem, které nejsou na bázi nanovláken. Turbidimetrické měření potvrdilo absolutní záchyt částic pozorovatelných viditelným světlem u všech čtyř sledovaných membrán, což dobře koreluje s výsledky porometrie těchto membrán. Nicméně přesnější a účelnější by zde zřejmě bylo využití „počítače částic“ (PC particle counter) pro detekci ultrajemných částic.

Řadu termínových nepřesností lze najít i v Experimentální části a v oddíle Výsledky a diskuse. Např. v tabulce 5 se místo předepsané maximální teploty uvádí teplotní interval. V rovnici (1) na stránce 61 není popsáno, co znamená μ .

Další činnosti byly zaměřeny na studium rychlosti průtoku – filtračního výkonu, při různých provozních podmínkách. Pro základní porovnání vlastností membrán byla splněna nezbytná podmínka stejné účinnosti odstranění nerozpustných látek, v práci 100 %. Těžiště práce je soustředěno do sledování závislosti intenzity toku membránou na čase. Bohužel získané grafy jsou nepřehledné a jen velmi obtížně lze sledovat rozdíly mezi jednotlivými výsledky. Převedení stupnice y-osy do logaritmického měřítka by tento problém mohlo vyřešit nebo minimálně výrazně zmírnit.

U sledování toku demineralizované vody membránou před separací kalu jsou uvedeny pouze výsledky membrán s nanovláknem, komerčních ne. Proč? V kapitole 3.4 je škoda, že konstatování, že nanovláknité membrány smočené v 50 % isopropylalkoholu vykazovaly o řád vyšší intenzity toku demineralizované vody, není dokumentováno tabulkou s číselnými hodnotami.

Prezentované závislosti filtračního odporu na čase mají vzhledem k nedostatkům, uvedeným v předchozích dvou odstavcích, lepší vypovídací schopnost. Je na škodu, že v práci není naznačen postup výpočtu filtračních odporů, ale pouze uvedeny výsledné hodnoty.

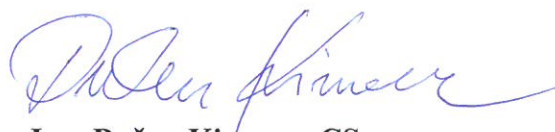
V tabulkách 8, 10, 12, 14 a na obrázcích 25, 28 a 30 je demonstrováno, že největší intenzity toku, největší hodnoty objemu permeátu a nejmenší hodnoty celkového odporu membrány vykazoval nanovláknitý materiál MF RF 558. Experimentálně získané hodnoty velmi dobře korelují s údaji z teoretické části práce (odkazy 25, 26 a 30). Byl prokázán pozitivní vliv areace na průtok nanovláknitými membránami a bylo zjištěno, že u nich dochází ve srovnání s komerčními membránami k pozvolnému průběhu zanášení. Přes řadu demonstrovaných pozitivních účinků nanovláknitých membrán je zarážející konstatování v poslední větě závěru, že tyto membrány dosahují stejných výsledků jako běžně komerčně dostupné a používané membrány.

Celkově lze práci hodnotit velmi pozitivně, některé dosažené výsledky ale nejsou patřičně okomentovány, chybí větší odvaha při celkovém hodnocení membrán a interpretaci výsledků. Nestačí pouze konstatovat, že sledované membrány dosahují stejných výsledků, ale je zapotřebí jasně ukázat na klady a nedostatky jednotlivých membrán, především membrán s nanovláknem.

Centrum polymerních systémů Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně
Třída Tomáše Bati 5678
760 01 Zlín

Předložená práce bezzbytku naplňuje všechny Zásady pro vypracování diplomové práce. Diplomovou práci hodnotím klasifikací

„B“

Ing. Dušan Kimmer, CSc.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Centrum polymerních systémů

tel.: + 420 576 031 735

mobil: +420 602 395 041

e-mail: kimmer@utb.cz

adresa: Třída Tomáše Bati 5678, 760 01 Zlín

Ve Zlíně dne 23. 5. 2018